

Arhiivindusprogramm 2026-2029

Tulemusvaldkond	Riigivalitsemine
------------------------	------------------

Programmi eesmärk: ühiskonnale olulise teabe kestlik säilitamine, kasutamine ning kodanike õiguste tõendamine.

Olulisemad programmi (arendus)tegevused 2026-2029 aastal:

- **Rahvusarhiivi Endla maja** järkjärguline rakendamine ja sisustamine ning osalemine **Eesti Rahvusraamatukogu hoone** rekonstrueerimise projekti elluviimises. Endla majja koondatakse paberdokumendid Maneeži tänavalt, audiovisuaalpärandid Ristiku tänavalt ning osa Rakvere hoidla kogudest. See loob tingimused tõhusamaks teenuste osutamiseks ja tugifunktsioonide täitmiseks.
- Rahvusarhiivi **kinosaali Leida** ja **statsionaarse uurimissaali** sisustamine ja avamine hiljemalt 2027. aastal.
- **Nitrofilmide** ümberpaigutamine nõuetele vastavale hoidlapinnale koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Riigi Kinnisvara ASiga alates projekti valmimisest 2026. aastal kuni hoidlapinna valmimiseni 2028. aastal.
- **Kaasajastatud arhiivieeskirja** (Vabariigi Valitsuse määrus) jõustumisele kaasa aitamine ja selle rakendamine asutuste arhiivindusliku halduskoormuse vähendamiseks ja digisündinud teabe tõhusamaks arhiveerimiseks.

Lisaks nimetatule keskendub Rahvusarhiiv prioriteetsete suundadena:

- digisündinud teabe, sh andmekogude kogumisele ja arhiveerimisele;
- kesksete arhiivisüsteemide uuendamisele ja lõimimisele;
- kultuuripärandi digimisprojektide läbiviimisele; ning
- võimaluste otsimisele tehisintellekti kasutamiseks digiteabe avamisel ja kasutusse andmisel.

Programmi mõõdikud ja sihttasemed

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
				Sihttase			
Arhiivimoodustajate (asutuste) arv, kes on Rahvusarhiivile üle andnud digitaalarhivaale	44	63	88	120	135	155	180
Nõuetekohastes hoidlates säilitatavate arhivaalide osakaal Rahvusarhiivis, % <i>Koguhulk 2024. a lõpu seisuga 10 501 265 arhivaali</i>	88	88	87	98	98	100	100
Arhivaalide kättesaadavus veebis, miljonit kujutist	33,6	36,2	38,9	44	46,5	48,5	50
Tegevus 1. Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine							
Arhiivipedagoogilistes tegevustes osalenute arv (inimest aastas)	5442	11 875	16 551	18 000	19 000	20 000	20 000

Rahvusarhiivi virtuaalse uurimissaali külastuste arv (mln korda)	1,5	1,67	1,81	1,5	1,5	1,5	1,5
Rahvusarhiivi teaduspublikatsioonide arv (tk. aastas)	8	8	7	7	7	7	7

Programmi tegevused ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)*

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevus 1. Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine				
<p>Rahvusarhiiv on eelseisvad arengud sihtidesse seadnud kuni 2026. aastani (kaasaarvatult) ning tegutseb sealse kokkuleppe kohaselt. Märiline muutus on Rahvusarhiivi Endla maja ja selle funktsionaalsuste järkjärguline avamine alates 2026. aastast kuni 2027. aasta maini, mil see avatakse täielikult koos Eesti Rahvusraamatukogu hoone avamisega. Uusi arenguid hakatakse sellest johtuvalt kavandama 2026. aasta jooksul.</p> <p>Selle ajani seonduvad Rahvusarhiivi suuremad väljakutsed arendusülesannetega nii digiühiskonnas laiemalt, aga samuti organisatsiooni sees. Kokku on lepitud kaks fookusvaldkonda: (1) Rahvusarhiiv kui osa e-riigist ja infoühiskonnast ning (2) Rahvusarhiiv kui avatud asutus ja partner kogukondadele.</p> <p>Rahvusarhiiv on olnud e-riigi ja infoühiskonna osa pikemat aega. Jätkub vajadus arhiivihalduse keskseid süsteeme uuendada ja lõimida need omavahel nii kliendi kui töötaja vaates. Töövoogude disainimine muudab töö tulemuslikumaks ning ühtlasi tagab töötajate arengu. Rahvusarhiiv jätkab koostööd partneritega kodu- ja välismaal, suunates protsesse, milles sünnivad vastastikku kasulikud tehnilised arendused.</p> <p>Digisündinud teabe vastuvõtmise võimekust on viimastel aastatel järk-järgult kasvatatud, mitmes lõigus on suudetud jõuda heas mõttes rutiinini. 2024. aastal andis digitaalset sisu üle 25 erinevat asutust kokku rohkem kui 40 korral. Sellist arengut tuleb edaspidi veelgi suurendada. Seda mõjutab nii digisündinud teabe üleandmistähtaja saabumine, vastuvõtukeskkonna ASTRA arendused ja valmisolek, aga ka Rahvusarhiivi töötajate hea töö.</p> <p>Rahvusarhiiv on oluliselt suurendanud arhiivipedagoogika raames pakutavate teenuste hulka. Lisaks üldharidust ja kõrgharidust toetavatele tegevustele tuleb senisest enam tegelda täiskasvanuõppega, samuti laiendada erivajadustega inimestele suunatud programme. Rahvusarhiiv panustab haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 raames ka paindlike ja isikupõhiste õpiteede arendamisse. Rahvusarhiiv on alates 2025. aastast ka üks osaline Interregi Kesk-Balti programmi raames teostatavas arhiivinduslikus tehisaru-teemalises projektis.</p>				
KOKKU KULUD	9 745	8 834	8 834	8 834
KOKKU INVESTEERINGUD	840	50	50	50

* Programmi eelarve ja eelarvelised muudatused on leitavad Rahandusministeeriumi kodulehel ([LINK](#)).

Juhtimiskorraldus

Arhiivindusprogrammi on koostanud Rahvusarhiiv ja selle kinnitab haridus- ja teadusminister.

Lisa 1. Programmi teenuste ülevaade ja rahastamiskava

Teenuste eelarved on indikatiivsed ja on kajastatud täiendava informatsiooni andmiseks.

Programmi tegevus ja tegevuse selgitus	Asutus	Asutuse TERE teenus	2026	2027	2028	2029
Tegevus 1.1 Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine						
Tegevuste eesmärgiks on arhiiviväärtusega (püsiva väärtusega) teabe väljaselgitamine, selle riiklikule säilitamisele vastuvõtmine, nõuetekohane säilitamine ning dokumentaalse kultuuripärandi kasutamise võimaldamine	Rahvusarhiiv	Arhivaalide kogumine säilitamine ja juurdepääs	-9 745 391	-8 833 554	-8 833 554	-8 833 554